

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Czasopismo poświęcone higienie szkolnej i wychowawczej, oraz kształceniu cielesnemu w domu, szkole, koszarach i stowarzyszeniach, organ Komisji Lekarskiej Tow. Przyjaciół Nauk, Rady Wychowania Fizycznego i Kultury Cielesnej, Polskiego Związku Sokolego, Kół Lekarzy Szkolnych, Związku Harcerstwa Polskiego i innych zrzeszeń

Redaktor naczelny: Prof. E. Piasecki, Poznań, Chełmońskiego 20, II.

Komitet redakcyjny

stanowi Rada Wychowania Fizycznego i Kultury Cielesnej, w skład której wchodzi pp.: radca Kaz. Bruchnalski (Lwów), dr. W. Chodźko (Warszawa), prof. dr. St. Ciechanowski (Kraków), dr. Tad. Garczyński (Warszawa), Józ. Gebethenerówna (Warszawa), prof. dr. Fr. Groer (Lwów), dr. Wł. Hojnacki (Lwów), jen. Kukiel (Warszawa), prof. A. Karwowski (Poznań), dr. Stan. Kopczyński (Warszawa), Stefan ks. Lubomirski (Warszawa), prof. dr. Michałowicz (Warszawa) Hel. Olszewska (Warszawa), dr. Orłowicz (Warszawa), ppłk. dr. Wł. Osmólski (Warszawa), prof. dr. Kaz. Panek (Bydgoszcz), prof. dr. Eug. Piasecki (Poznań), dr. Stan. Polakiewicz (Lwów), dr. St. Rottermund (Warszawa), dr. Stan. Rowiński (Kraków), prof. dr. Różycki (Warszawa), ppłk. Wal. Sikorski (Poznań), dyr. P. Sosnowski (Warszawa), prof. dr. Tad. Strumiłło (Lublin), dr. Tad. Szulc (Poznań), prof. Zygm. Wyrobek (Kraków), dr. Kazimierz Wyrzykowski (Lwów), dr. Władysław Światopełk-Zawadzki (Warszawa).

Wydaje grono założycieli w liczbie 156 osób i instytucji.

Sekretariat Redakcji w Poznaniu, administracja i ekspedycja: Poznań 3, Studium Wychowania Fizycznego, Ogród Botaniczny.

Sekretariat Redakcji w Warszawie: Sekcja Wychowania Fizycznego Tow. Naucz. Szkół Wyższych, Bracka 18.

Skład główny: Książnica Polska, Warszawa, Nowy Świat 59; dla Poznania, Księgarnia Fiszer i Majewskiego ul. Gwarna 5.

Rachunek bież. w Pocztowej Kasie Oszczędności 200 822.

Spis rzeczy

rocznika IV-go czasopisma „Wychowanie Fizyczne“.

I. Artykuły oryginalne.

Prof. Dr. Paweł Gantkowski. Sprawa uświadamiania płciowego dzieci i młodzieży	1
Dr. M. Maciesza. Przyczynek do kwestji norm rozwoju fizycznego uczniów	7
Prof. Dr. Eugenjusz Piasecki. Projekt planu działalności Ministerstwa W. R. i O. P. na polu wychowania fizycznego . . .	10, 86
Dr. med. i fil. W. Gądzikiewicz. Badania książek szkolnych pod względem higienicznym	71
Z przepisów Komisji Edukacji Narodowej	127
Dr. med. St. Szuman. O uświadamianiu płciowem młodzieży szkolnej	129
Prof. gimn. F. Fidziński. Pora odbywania ćwiczeń cielesnych	134

II. Wychowanie fizyczne zagranicą.

Prof. Dr. E. Piasecki. Wychowanie fizyczne w Uniwersytecie kopenhaskim	141
--	-----

III. Nowe książki.

Jan Danysz. Geneza energii psychicznej (Prof. S. Błachowski) .	20
Dr. med. St. Kocyński. Szkice higieniczno-wychowawcze (P.)	20
J. Joteyko. Poziom inteligencji uczniów gimnazjum niższego (Prof. S. Błachowski)	21
Marja L. Librachowa. Rozumowanie dzieci (Prof. S. Błachowski)	22
Ministerstwo Spraw Wojskowych. Regulamin wychowania fizycznego (Z. Wyrobek)	23
Walerjan Sikorski. Gimnastyka (Z. Wyrobek)	24
Walerjan Sikorski. Przykłady osnów lekcyj gimnastyki dla młodzieży męskiej (Z. Wyrobek)	26
E. Cenar. Gimnastyka szkolna i gry (W. S.)	27
Kowalewski i Flancman. Ćwiczenia cielesne (Z. Wyrobek)	27
Marja Germanówna. Gry, zabawy oraz ćwiczenia na boisku w szkole powszechnej (W. S.)	27
Henryk Jeziorowski. Walka wręcz (por. Laskowski)	28

L. Bykowski. Wycieczki szkolne (Prof. St. Pawłowski)	28
Ernest Reymond-Nicolet. Je me détends (Prof. S. Borowiecki)	95
Bogdan Nawroczyński. Uczeń i klasa (Prof. Dr. J. Joteyko)	97
Jan Sztolcman. „Łowiectwo“ (J. Grochmalicki)	97
Dr. Karol Kwieciński. Krajoznawstwo Małopolski (Dr. M. Orłowicz).	97
Paul Georg Münck. Mit Jungvolk aller Länder auf Sylt (Dr. Szuman)	98
Sir Robert Baden-Powell. Wilczęta (G.)	99
E. Kretschner. Körperbau u. Charakter (Prof. S. Borowiecki)	147
Ludwik Jaxa-Bykowski. Badania eksperymentalne nad znaczeniem współzawodnictwa (Prof. S. Błachowski)	149
R. W. Schulte. Die Rolle des Beobachtungsbogens bei der Auslese der Begabten (Prof. S. Błachowski)	150
Dr. K. Secher. Idraettens hygieine (Higjena sportu) (P.)	150
Dr. P. Carton. La Cure de Soleil et d'Exercices chez les Enfants (Prof. K. Jonscher)	151
M. Germanówna. Gimnastyka w szkole powszechnej (J. Mayówna).	152
Elli Björkstén. Kvinnogymnastik (W. Sikorski)	153
K. A. Knudsen. Laerebog i Gymnastik por Seminarier (W. Sikorski)	153
O. A. Ottar. a) Gymnastik paa Skolepladsen b) Gymnastik 13 Dag-søvelser for Folkeskolens Dreng (W. S.)	153
M. Posadzowa. Gry ruchowe dla małych dzieci (M. Germanówna)	154
„ Pierwsze śpiewki dla małych dzieci (M. Germanówna)	154
E. v. Carstensen. Svömning. (W. S.)	154
Por. W. Zarzycki. Nauka pływania (W. S.)	154
Henryk Glass. Harcerstwo jako czynnik odrodzenia narodowego (M. W.)	155

IV. Z czasopism.

R. Burton-Opitz. Próby sprawności fizycznej (Dr. W. Missiuro)	29
J. Lindhard. Krążenie krwi po zaprzestaniu pracy (P.)	30
M. Boigey. Skutki nadużyć ćwiczeń ruchowych (według referatu d-ra Osmólskiego)	30
Prasa sportowa w Polsce (kpt. J. Baran)	31
Dr. Harry E. Stewart. Atletyka dla kobiet (L. T.)	34
F. Rohrer. Oznaczanie stosunków budowy ciała ludzkiego przy pomocy wskaźników	99
L. Ganelon et J. P. Langlois. Działanie na organizm ruchów powolnych i ruchów nagłych	100
L. Dedichen. Wpływ wysiłków cielesnych na serce	100
K. Secher. Badania eksperymentalne, dotyczące wpływu wysiłków na wielkość serca (B. T.)	100
Wychowanie fizyczne niewiast (H. Migoniowa)	102
Dr. Philippe Tissie. Gimnastyka rytmiczna	106
R. M. Culler. Znaczenie pomiarów obwodu klatki piersiowej w poziomie brodawek sutkowych	155

IV

F. B. Talbot, L. T. Brown. Mechanika cielesna i jej związek z niektórymi zaburzeniami jelitowymi	155
Dr. M. Boigey. Wzmożenie wymiany gazów w płucach i krzywa wydajności fizjologicznej podczas pracy mięśniowej (Dr. W. Missiuro)	155
Dr. R. Laufer i pana M. Jouauneau. O badaniu sprawności płuc (Dr. W. Missiuro)	156
Jules Renault i Pierre-Paul Lévy. O nowym sposobie szczenia przeciwdyfterytycznego	157

Z towarzystw, instytucyj i zjazdów.

Z posiedzeń lekarzy szkolnych przy Wydziale Higjeny Szkolnej Min. W. R. i D. P.	38, 108, 158
Z posiedzeń Sekcji Higjeny Szkolnej Magistratu m. st. Warszawy . .	45
Pierwsza próba propagandy zasad higjeny za pomocą filmu (C. Płoska-Zalewska)	47
Ze Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego .	51, 113
Pierwszy Zjazd Rady Związkowej Sokolstwa Polskiego (Kurj. Pozn.)	52
Pierwszy Polski Kongres Sportowy (Dr. M. Orłowicz)	55
Udział Polski w zawodach międzynarodowych (Kpt. Baran) . . .	57
III. Zjazd Walny Związku Harcerstwa Polskiego	58
Centralna Szkoła Wojskowa Gimnastyki i Sportów w Poznaniu . . .	114
XVII. Kongres Międzynarodowy Przeciwalkoholowy	115
Pierwsza konferencja pracowników na polu wychowania fizycznego .	118
Zjazd wizytatorów higjeny i wychowania fizycznego	157
Sekcja wychowania fizycznego krakowskiego Koła T. N. S. W. . . .	161
I. Polski Kongres Higjeny Szkolnej i Wychowania Fizycznego w Poznaniu	165

VI. Z metodyki ćwiczeń.

Podział ćwiczeń tułowia (według prof. J. Lindharda)	119
---	-----

VII. Ustawy, rozporządzenia i przepisy.

W sprawie zwalczania pijaństwa wśród młodzieży szkolnej (okólnik M-wa W. R. i O. P.	59
Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 3 grudnia 1923 r. w sprawie użytkowania funduszu na zabawy i gry ruchowe	166

VIII. Na mównicy.

W sprawie polskiego słownictwa gimnastycznego (prof. E. Piasecki) .	60
---	----

IX. Notatki bibliograficzne	61, 120, 167
---------------------------------------	--------------

X. Zmarli.

Dr. Roman Skowroński	63
Stanisław Biega	63
Dr. Władysław Ołtuszewski	64
Dr. J. P. Langlois	122
Rektor Heljodor Świącicki	169

XI. Kronika	64, 122, 170
-----------------------	--------------